

اظهارنظر کارشناسی درباره:
«طرح نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

«طرح نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی» که در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۰ تصویب و جهت انطباق با موازین شرع و قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شده بود با ایراداتی از سوی این شورا مواجه گردید. لذا مجلس به منظور رفع ایرادات مزبور اقدام به اصلاح مصوبه خود کرد. لکن علی‌رغم اصلاحات صورت گرفته، مصوبه مجلس مجدداً مورد ایراد قرار گرفت. حال کمیسیون محترم به منظور رفع ایرادهای مرحله دوم، اصلاحاتی را در مصوبه سابق مجلس اعمال کرده است، که در این گزارش به بررسی این موارد پرداخته خواهد شد.

بررسی مصوبه کمیسیون

۱. شورای نگهبان در بند نخست از اظهارنظر اولیه خود، کل مصوبه مجلس را به دلیل اینکه متضمن بار مالی بوده و طریق جبران آن نیز معین نشده است، مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی تشخیص داد. از این رو مجلس به منظور رفع این ایراد یک ماده به مصوبه خود در رابطه با نحوه تأمین بار مالی الحاق نمود. لکن شورای نگهبان در اظهارنظر مجدد خود نسبت به مصوبه اصلاحی، مصوبه مجلس را به دلیل اینکه «نهاد ملی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی» یک نهاد جدید است و همان دستگاه‌های اجرایی سابق نمی‌باشد، ایراد خود را کماکان باقی دانست.

حال کمیسیون محترم (باتوجه به اصلاح مذکور در ماده (۵) و عبارت انتهایی مصوبه اصلاحی) به منظور رفع این ایراد، «نهاد ملی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی» را به «شورای عالی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی» تبدیل کرده است تا در واقع با اصلاح صورت گرفته، تأسیس یک نهاد جدید منتفی گردد و در ماده (۶) این شورا به عنوان نهاد ملی متولی امر شناخته شده است که به صورت شورایی تشکیل و فاقد ساختار و یا تأسیس مستقل است. در این رابطه به نظر می‌رسد با توجه به اظهارنظر اخیر شورای نگهبان در خصوص مصوبه حاضر و عدم تأسیس ساختار جدید ایراد مذکور منتفی باشد.

۲. علاوه بر ایراد فوق، شورای نگهبان در اظهارنظر اولیه خود نسبت به این مصوبه، مواد (۵) و (۶) را به نحوی که به تصویب رسیده بود واجد ابهام دانست. مجلس محترم به منظور رفع این ابهام، اصلاحاتی را در دو ماده مذکور به عمل آورد. لکن شورای نگهبان در اظهارنظر مجدد خود نه تنها اصلاحات مجلس را

مخصوص سخن علنی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال دوم

شماره ثبت:

۲۸

شماره چاپ:

۶۸۶

تاریخ چاپ:

۱۳۹۶/۸/۲

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر: مطالعات

حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۵۵۶۵

تاریخ انتشار:

۱۳۹۶/۸/۲۱

وافی به مقصود ندانسته، بلکه ابهام دیگری نیز به ذیل ماده (۶) وارد نمود. حال کمیسیون، ضمن اینکه در بند «۱» ماده (۵) در خصوص ارکان نظام جامع فنی و حرفه‌ای، عبارت «شورای عالی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی» را جایگزین عبارت «نهاد ملی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی» نموده است، ماده (۶) را در خصوص ترکیب «شورای عالی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی» و نحوه شکل‌گیری آن، اصلاح کرده است. در این خصوص دو نکته وجود دارد:

اول اینکه باتوجه به اصلاح صورت گرفته در ماده (۵) که صرفاً در خصوص جایگزینی «شورای عالی» به جای «نهاد ملی» است، ابهام شورا در خصوص این ماده کماکان باقی است، زیرا به نظر می‌رسد یکی از وجوه ابهام این ماده مربوط به تبصره آن می‌شد و در اصلاحیه حاضر و همچنین اصلاحیه سابق تبصره تغییر نکرده است. با این توضیح که تبصره مزبور دستگاه‌های مجری را موظف می‌کند مقررات آموزشی خود را در چارچوب این قانون اصلاح کنند. طبق مصوبه اصلاحی مرحله اول چندین وزارتخانه به عنوان مصادیق این دستگاه‌های مجری، تعیین شده‌اند بی‌آنکه این ابهام برطرف گردد که این وزارتخانه‌ها به چه نحو باید به اصلاح مقررات آموزشی خود اقدام کنند. بنابراین ابهام مذکور در خصوص ارتباط این اصلاحات توسط دستگاه‌های مجری با مقامات ذیصلاح در رابطه با اصلاح مقررات آموزشی نظیر شورای عالی انقلاب فرهنگی و مجلس شورای اسلامی همچنان به قوت خود باقی است. در همین راستا اگر منظور مقنن صلاحیت استقلالی وزارتخانه‌های مذکور در اصلاح مقررات آموزشی باشد، تبصره مذکور، مغایر اصول پنجاه و هفتم و هشتاد و پنجم قانون اساسی به نظر می‌رسد.

دوم اینکه اگرچه با اصلاح صورت گرفته در ماده (۶)، به نظر، ابهام شورای نگهبان مرتفع شده است، لکن ماده اصلاحی از یک جهت محل ابهام است و آن اینکه مشخص نیست قید «بدون حق رأی» در انتهای بند «۱۳» صرفاً در خصوص «رئیس اتاق اصناف ایران» است و یا اینکه ناظر به بندهای «۱۱» (رئیس اتاق تعاون ایران) و «۱۲» (رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی) نیز می‌باشد. در صورتی که صرفاً ناظر به بند «۱۳» باشد، اعطای حق رأی به اشخاص موضوع بندهای «۱۱» و «۱۲» به دلیل اینکه خارج از قوه مجریه می‌باشند، مغایر اصل شصتم قانون اساسی تلقی می‌شود.

نتیجه‌گیری

باعنایت به توضیحات مطروحه به نظر می‌رسد ایراد بند نخست اظهارنظر شورای نگهبان با توجه به منتفی بودن تأسیس یک نهاد جدید مرتفع باشد و ایراد بند دوم اظهارنظر این شورا در خصوص ماده (۵) همچنان باقی باشد و در رابطه با ماده (۶) اگرچه ابهام سابق شورا منتفی شده است، لکن با ابهام دیگری در خصوص حق رأی اشخاص موضوع بندهای «۱۱» و «۱۲» روبروست.

